

Урош Здравковић*,
Асистент Правног факултета,
Универзитет у Нишу

ПРИКАЗ

Рад примљен: 18.03.2016.
Рад прихваћен: 31.03.2016.

Предраг Цветковић, "Право јавно-приватних партнерстава", Центар за публикације Правног факултета Универзитета у Нишу, Ниш, 2015.

Средином 2015. године Правни факултет у Нишу је преко свог Центра за публикације објавио издање под називом Право јавно-приватних партнерстава аутора проф. др Предрага Цветковића, редовног професора на Катедри за трговинскоправне науке Правног факултета Универзитета у Нишу.

Наведено издање представља монографску студију која за предмет изучавања има значајну, а пре свега актуелну и дубоко контроверзну проблематику јавно-приватног партнерства (ЈПП), које је опште прихваћени концепт заједничког деловања јавног сектора, оличеног у држави и њеним еманицијама са једне и приватног капитала са друге стране, а са циљем остваривања колективног интереса у тржишним привредама. И српска и упоредноправна теорија у изучавању феномена јавно-приватног партнерства налазе се на свом почетку. Избор наведене теме Монографије оправдан је, имајући у виду значај ефикасног обављања делатности и вршења услуга од јавног интереса које се реализују кроз имплементацију јавно-приватног партнерства.

Методолошки приступ аутора јасно указује на сложеност проблема које поставља правни институт ЈПП, а који се развио на премиси приватизације јавног сектора као стуба економске политике развијених држава. Пажљиво структурирајући овај монографски рад и промишљено се фокусирајући на зналачки изабране проблеме и отворена питања, професор Предраг Цветковић ширином приступа и дубином анализе успоставља основе развоја нове правне дисциплине, која се простира на поља већег броја научних области.

Рукопис подељен у шест целина, изложен је на 260 страна текста и снабдевен пописом богате домаће и стране коришћене литературе, чији

* uros@prafak.ni.ac.rs

списак садржи 143 библиографске јединице (105 чланака и 38 монографија) на српском, енглеском и немачком језику, праћене са 6 стручних студија. Истраживачка грађа укључује интегралне текстове националних прописа и међународних извора који дефинишу регулаторни оквир јавно-приватног партнерства, пре свега извора права Европске уније. Библиографија садржи 13 самореференци аутора на сопствене претходне радове. Монографија садржи 519 напомена.

Структура Монографије уравнотежена је и усклађена са циљевима које је истраживач поставио.

У уводном делу монографије пружени су генеза, разлози настанка, обележја и варијетети феномена ЈПП, при чему је веома утемељено указано да се ради о новој парадигми која у етику друштвених односа уноси *sui generis* правна обележја и рађа дилеме и контроверзе по питању хијерархијског и тржишног дискурса ЈПП, а пре свега по питању метода и критеријума, али и постојања могућности за остварење баланса између јавног и приватног интереса.

У другом делу Монографије аутор се бави анализом извора права јавно-приватног партнерства у Републици Србији, пружајући при томе значајки веома користан преглед субјеката, облика као и правног основа ЈПП према Закону о јавно-приватном партнерству и концесијама Републике Србије, да би потом институт ЈПП био темељно истражен у другим националним, регионалним и међународним изворима из јавноправне сфере.

Типови правне и практичне еманације послова ЈПП предмет су анализе треће главе ове Монографије, у којој аутор разматрањем сваког од могућих облигационо-правних облика ЈПП (уговори о услугама, уговори о управљању, уговори о закупу, концесије и BOT (*Build, Operate, Transfer*) уговори) тумачи њихове одлике кроз градацију одговорности субјеката у послу ЈПП, и истовремено пружа анализу могућих предности и недостатака сваког од поменутих варијетета.

Ризици и алокација појединих типова ризика који су иманентни ЈПП предмет су четвртог поглавља у делу, а које не само да представља успелу теоријску анализу овог својеврсног менаџмента ризицима у послу ЈПП, већ и значајну сублимацију правно-економских поставки од којих зависи будућност и реализација ових трансакција.

Пети део рада пружа методологију за правно регулисање јавно-приватног партнерства. Концепција „додате вредности“ у економској, социјалној и политичкој равни ових послова сублимирана је у холистичком приступу, који се аргументовано преферира, како по схватању аутора,

тако и у позитивном праву, док је *sui generis* правна природа ових послова елаборирана кроз теорију и дистинктивна обележја, као и битне елементе тзв. релационих уговора.

Последњи, шести део, разматра процедуру доделе уговора о ЈПП, коју пропушта кроз призму теоријских концепата, попут теорије игара, теорије игре са непотпуним информацијама и др. У овом делу се пружа и сложена анализа структуре циљева ЈПП као детерминанте избора најповољнијег приватног партнера. И на крају, теоријска излагања су поткрепљена процедуром за реализацију ЈПП у праву Републике Србије, њене варијетете (са или без концесије и на основу самоиницијативног предлога), а елаборирана су и начела која се односе на закључивање уговора.

Из горе наведеног видљив је методолошки приступ аутора који је предмет истраживања фокусирао на тежишне тачке правног оквира јавно-приватног партнерства. Избор питања која су у њој обрађена резултат је става да монографија чија је намена покушај разјашњавања кључних елемената одређеног правног оквира мора дати њихову јасну и свеобухватну вертикалну анализу. Таква анализа својом природом не може обухватити сва, већ само поједина питања и проблеме. При томе аутор не пледира да друга питања јавно-приватног партнерства нису важна за правилно сагледавање ЈПП-а као правног феномена.

Комплексни правни, па и проблеми економске и других наука, изнети су јасним стилем, квалитетном аргументацијом и са суштинским познавањем не само правне теорије већ и пословне праксе ЈПП. Сложена питања изнета су концизно, концентрисано и промишљено, уз адекватно коришћење појмовног правног, али и језичког инструментаријума. Јасноћа излагања, квалитетна методолошка заснованост овог монографског дела, као и зналачка анализа теоријско-концепцијског приступа наводе на закључак да се ради о изузетно успелом делу правне литературе која ће научне области Трговинског и Међународног трговинског права проширити у простор нове правне дисциплине – Права јавно-приватног партнерства.

На крају је потребно истаћи да су квалитету монографије својим саветима и сугестијама у улози рецензента допринели еминенти посленици трговинскоправне науке код нас: проф. др Александар Ђирић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу, академик проф. др Витомир Поповић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Бањој Луци и проф. др Тамара Миленковић Керковић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Нишу.

